Polemika Krytycznoliteracka w Polsce

pod redakcją Sylwii Panek

TOM 22

THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT
OF THE ARTS AND SCIENCES
PHILOLOGICAL AND PHILOSOPHICAL SECTION
PHILOLOGICAL COMMITTEE

Critical Literary Argument in Poland
edited by Sylwia Panek
volume 22

Krzysztof Fiołek

The Młodopolska Polemic Over Sienkiewicz. The *Głos* Campaign of Accusations and Reaction of Those Championing Litwos

The work presents the polemical campaign of progressive Warsaw journalists against Sienkiewicz, one that played out in 1903 on the columns of the weekly *Głos*. The polemic presented their functions not only in respect to Literary Studies. It was also an integral part of the polemic over the assessment of the nobility's heritage as well as a source of questions on a new formula of Polish identity – one viewed in terms of psychology, esthetics, life style and social organisation.
The anthology contains both the texts of those attacking and defending Sienkiewicz, calls to uphold fundamental principles and to honour God and country, as well as that of pamphlets and libelous pasquinades.

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ FILOLOGICZNO-FILOZOFICZNY
KOMISJA FILOLOGICZNA

Polemika Krytycznoliteracka w Polsce
pod redakcją Sylwii Panek
tom 22

Krzysztof Fiołek

Młodopolski spór o Sienkiewicza. Kampania oskarżycielska „Głosu" i reakcje obrońców Litwosa

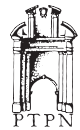

Poznań 2020
WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Główny Redaktor Wydawnictw PTPN
Jakub Kępiński

Recenzent
prof. dr hab. Ewa Paczoska

Redakcja językowa i korekta
Elżbieta Turzyńska

Projekt okładki
Elżbieta Kidacka

Łamanie
Marlena Roszkiewicz

Publikacja finansowana
w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki"
w latach 2017–2021, nr projektu 11H 16 0131 84

© Copyright by Sylwia Panek, Krzysztof Fiołek, Poznań 2020
© Copyright for this edition by Poznańskie Towarzystwo
Przyjaciół Nauk, Poznań 2020

ISBN 978-83-7654-494-6
ISSN 2081-5999

Spis treści

ROZPRAWA WSTĘPNA

W kręgu młodopolskich sporów o Sienkiewicza 13
Festiwal Sienkiewicza 18
Prowokacja w „Kurierze Teatralnym" 26
„Obrachunek z Henrykiem Sienkiewiczem" 32
Brzozowski i inni 44
Implikacje młodopolskiego sporu o Sienkiewicza 52

TEKSTY ŹRÓDŁOWE. ANTOLOGIA

Wykaz tekstów źródłowych 63
Nota edytorska 67

Spór właściwy

Adam Czepiel [Stanisław Brzozowski]
Warszawska operetka na temat „Lex Heinze" 73
Stanisław Brzozowski
I smutek tego wszystkiego… 79
Kaprys [Władysław Rabski]
„Obcy człowiek" 87
eł. [Jan Władysław Dawid]
Etyka „czystych rąk" 95
Stanisław Brzozowski
Tu l'as voulu, Georges Dandin… 99
Kaprys [Władysław Rabski]
Wilczy bilet Sienkiewicza 107

[Redakcja „Głosu”]
Społeczny obrachunek 113

Wacław Nałkowski
Zbyteczny ból 115

Antoni Miller
Jeden „z młodych” o Sienkiewiczu 125

Stanisław Przybyszewski
List otwarty do Henryka Sienkiewicza 127

St.[anisław] Kucharski
Jak Sienkiewicz „budzi sumienia” 131

St. B. [Stanisław Brzozowski]
Czas mówić! 137

W.O.
Protest kobiety 147

Stanisław Przybyszewski
Smutny epilog smutnej sprawy 151

Avanti [Grzegorz Glass]
Jeszcze słowo… 153

J.[an] Wł.[adysław] Dawid
Pan Rabski „polemizuje” 159

Aureli Drogoszewski
O „obcym człowieku” 163

Władysław Rabski
W obronie własnej 169

Marian Cynarski (Maćko z Bogdańca)
Głos jednego z wielu 177

Stanisław Brzozowski
Henryk Sienkiewicz i jego stanowisko w literaturze współczesnej 181

Konteksty

Cezary Jellenta
Dwie epopee kupieckie 233

Quasimodo [Artur Górski]
Ratujcie Danusię! 239

S.[tanisław] Pieńkowski
Laurka „Strumienia" 241

Józefat Nowiński
Sprostowanie 243

M. [Iza Moszczeńska]
Impresariom Sienkiewicza 245

[Redakcja „Głosu"]
Dzień jubileuszowy Henryka Sienkiewicza 249

Józefat Nowiński
Sienkiewicz 251

El. [Kazimierz Laskowski]
[inc.] Mam nareszcie sposób opływania w sławie 259

El [Kazimierz Laskowski]
[inc.] Odkąd piórem szermują 263

[Redakcja „Głosu"]
Prasa polska o procesie Sienkiewicza 267

Stanisław Wąsowski
Święto filistrów 285

Wacław Nałkowski
Sienkiewicziana. Szkice do obrazu 291

Antoni Lange
Z powodu sporu o Sienkiewicza 295

Bibliografia 301

Indeks osób 305